

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

ס.

עין משפט
נר מצוה

קצא א מיי פ"ח מהל' מכירה הל' ה סמוג
לאון קע טוש"ע ח"מ סי'
רמב"ם סעיף יא:
קצב ב מיי שם הל' ח
טו:
קצג ג מיי שם הל' ו
טוש"ע שם סעיף יב:
קצד ד מיי שם טוש"ע
שם סעיף יג:
קצה ה מיי שם הל' ז
טוש"ע שם סעיף טו:
קצו ו ז מיי שם הל' ה
טוש"ע שם סעיף יח:
קצז ח מיי שם הל' ח
טוש"ע שם סעיף טו:
קצח ט מיי שם סעיף
הל' ו טוש"ע שם סעיף יב:
קצט י טוש"ע שם סעיף יג:
כ [כ] מיי שם הלכה ו:
ר ל ג מיי שם הלכה ד
טוש"ע שם סעיף יח:
רא ג מיי שם טוש"ע
שם סעיף ז:
רב ע מיי שם הל' ב
טוש"ע שם סעיף טו:

ואין ל"ל חדשים זשינים. פסק למכור לו ישנים לא יערב בהן חדשים שהשינים יבישין ועושיין קמח יותר מן החדשים: מפני שמשיביו. קשה משיבא את הכך לפיכך פסק עמו רך מערב בו קשה. [א] ודוקא קמחי קשה בכך ולא כך בקשה פסק עמו קשה לא יערב בו את הכך. [ב] וכן אין לר"ך לומר חדשים זשינים דוקא אבל ישנים

בחדשים שפיר דמי: אין מערבין שמרי יין זיינ. בגמרא מפרש לה: ימכרו בחנוט. פירוטא פירוטא: אלא א"כ הויעו. לכל אחד ואחד מהן שמים מעורבין בו: ולא לפגרי ימכרו דייח ורף על פי שמודיעו: לפי שאינו לוקחין אלא לרמות. ולמכרו בחנוט: מקום שנהגו להטיל מים זיינ יעילו. דכיון שנהגו אין כאן טעות שכל היינו בחזקת כן: הסגר נוטל מחמש גרונט וכו'. שהכל יודעין בו שלא גדלו זשודמיו ומזני אדם הרבה לוקח בחזקת כן לוקמין: מגורה. אורח שאוגרין בו תבואה. גורן הוא שדשין חורוין בו את התבואה ודך התגר לקנות מצעלי זמים זשעת הגורן ולהכניס למגורה שלו: שלא יסכוין לערב. ולהוליא קול לקנות הרוב ממקום משובח לערב בו ממקום אחר ושכניו סכווין שכל הפירות מאותו מקום: גב' ס"ד אין לר"ך לומר חדשות מארבע. סאין כסלע: וישנוט משלש. סאין כסלע: דאין מערבין. חדשות זשינות דהואיל ובחזקת ישנות מוכרין נמלא מאנהו ומוכר לו זולות בתורת יקרות: אלא אפי' חדשות משלש וישנוט מארבע אין מערבין. ואע"פ שהחדשות יקרות מהן: מפני שאדם רואה לישן. מפני שעילוי דמישן של חדשות אינן מפני שהן טובות כישנות אלא שאדם רואה לישן. וזה שפסק עמו על הישנות אינו רואה לישן לפיכך אסור לערב בהן חדשות ואפי' מעולות זדמים: ע"א אמר. זאת אומרת. כל ע"א כמו הדא: זאמס הלכה. מדיהב טעם למילתיה מפני שמשיביו ואין לגמס דבד ונקט בה למתניתין זאמס ש"מ כל היכא דמני זאמס הלכה ואין לחסס ולגמס דבד: וזין הגיסוס שנו. דמשביחו שמוסקין זה עם זה ועששים טעם אחד. אבל לאחר הגיתות שכבר קלט כול אחד ריחו וטעמו אין משביחו אלא פוגמו: דידעי. הכל יודעים שהחזקו לערב: דבד הכטעס. שאדם טועם קודם שלקחו ויכול להבחין שנתערב בו: והא מדקמני סיפא. ומפליג זין

(א) [שם 35 ע"ש] (ב) כ"ד (א) (א) [שם] (ד) [ד"ה] גרסין אחר ד"ה לא יערב. (א) [ג'למלא] (ו) [וע' חס' סנהדרין ד' ד"ה אל יחסר וצ"ע לו ד"ה כל].

הגהות הב"ח

(א) גב' ובי מיימא מחי אבל טען:

הגהות הגר"א

[א] גב' מ"ד א"ל כו. ר"כ וירמס הרי"ף להיך ור"ל דלא יערב לו ישנים בחדשים ועל ירשא דמתי (ועמ"ש רבינו זח"מ סי' כ"ח): [ב] רש"י ד"ה מפני. ודוקא כו. ר"כ אכל הלא"ש לא כמב כן: [ג] שם וכן כו. ר"כ אכל הרי"ף חולק ע"ז ולכן אמרה הממני דוקא על יין וכן פי' הרש"י:

מוסף רש"י

השופה. מרס ושבת קטס. גרסין סה. סנהדרין קט. חולין (סו) שופר (ב"ק קטו) מערה זנתת מכלי אל כלי (חולין ק"ב). שהוא מרגילין לבא אצלו. כשאנומיהם שולחן אותן אל התנויות לקנות מן התנויות (ב"ב כ"א). שיסקי. שקדים (סו).

ואין צריך לומר חדשים בישנים "באמת אמרו ביין התירו לערב קשה בוך מפני שהוא משיביו אין מערבין שמרי יין ביין אבל נותן לו את שמריו זמי שנתערב מים ביינו לא ימכרו בחנות אלא א"כ הודיעו ולא לתגר אע"פ שהודיעו שאינו אלא לרמות בו זמכור שנהגו להטיל מים ביין יטילו ההתגר נוטל מה' גרנות ונותן לתוך מגורה אחת מה' גיתות ונותן לתוך פישום אחד ובלבד שלא יהא מתכוין לערב: גב' ה"ר אין צ"ל [א] חדשות מארבע וישנות משלש דאין מערבין אלא אפילו חדשות משלש וישנות מארבע אין מערבין מפני שאדם רוצה לישן: באמת אמרו ביין התירו לערב קשה בוך מפני שהוא משיביו (וכו'): א"ר אלעזר ע"א אמרה. כל באמת אמרו הלכה היא אמר ר"ג יובין הגיתות שנו והאידיגא דקא מערבי שלא בין הגיתות אמר רב פפא דידעי וקא מחלי רב אחא בריה דרב איקא אמר הא מני רבי אחא היא דתניא רבי אחא ימיתר בדבר הנמטעם: ואין מערבין שמרי יין ביין אבל נותן לו את שמריו (וכו'): והא אמרת רישא אין מערבין כלל וכי תימא מאי (ב) נותן לו את שמריו דקא מודע ליה הא מדקמני סיפא לא ימכרו בחנות אלא א"כ מודיעו ולא לתגר אע"פ שמודיעו מכלל דרישא אע"ג דלא מודע ליה אמר רב יהודה ה"ה"ק אין מערבין שמרים של אמש בשל יום ולא של יום בשל אמש אבל נותן לו את שמריו תניא נמי הכי רבי יהודה אומר השופה יין לחבירו ה"ז לא יערב של אמש בשל יום ולא של יום בשל אמש אבל מערב של אמש בשל אמש ושל יום בשל יום: מי שנתערב מים ביינו ה"ז לא ימכרו בחנות אלא א"כ מודיעו וכו': רבא אייתו ליה חמרא מחנותא מזוגיה טעמיה לא הוה בסים שדריה לחנותא א"ל אביי והא אנן תנן ולא לתגר אע"פ שהודיעו א"ל מוזגא דידי מידע ידע וכי תימא דמפי ומחיליה ומוזבין ליה א"כ אין לדבר סוף: מקום שנהגו להטיל מים ביין יטילו וכו': תנא למחצה לשליש ולרביע אמר רב יובין הגיתות שנו: מתני' רבי יהודה אומר לא יחלק החנוני קליות ואגוזין לתינוקות מפני שהוא מרגילין לבא אצלו וחכמים זמיתרין ולא יפחות את השער והכ"א זכור לטוב לא יבור את הגרסין דברי אבא שאול וחכמים זמיתרין זמורדים שלא יבור מעל פי מגורה שאינו אלא כגונב את העין אין מפרכסין לא את האדם ולא את הבהמה ולא את הכלים: גב' מאי טעמייהו דרבנן דאמר ליה אנא מפליגא אמגוזי ואת פליג שיסקי: ולא יפחות את השער והכ"א זכור לטוב וכו': מאי טעמא דרבנן משום

הודיעו ללא הודיעו מכלל דרישא דקמני אבל נותן לו את שמריו אע"ג דלא אודיעיה: של אמש. מיינ ששפה אמש ונשאריו השמרים אין מערבין אותו זיין ששפה היום שמרי יין זה מקלקלן יין אחר: אבל נוסן הוא לו את שמריו. של יין ע"מנו. ויוס ואמס לאו דוקא והוא הדין ליוס ויוס משתי חזיות אלא אורחא דמילתא נקט דתמס יוס ואמס משתי חזיות: השופה יין. כל דבר הלול הנזק זנתת מכלי אל כלי שלא יתערבו בו שמרים קרו לה שפיה: מזוגיה. נתן בו מים שכן דרכו: זכסס. מזכסס וטוב: והא און טון ולא לפגרי שאינו אלא לרמות כו'. ותנווי היינו תגר וחזור תנווי זה וימכרונו בחזקת יין זחנות והרי המים מעורבין בו ואתה מכרת לו ואיכא לפני עור (ויקרא יט): מוזגא דידי מידע ידע. שאני נותן בו מים הרבה: וכי סימא מיימי חמרא חייל ומערב זיה. עד שלא יהא ניכר טעם המים: א"כ. דלכולי האי חיישינן: אין לדבר סוף. שאף המים לדסס אסור למכור לתנווי שמה יערבם זיין ולא חשו אלא זומן שאני מוכר לו דבר העשוי לרמות בו כמות שהוא עכשיו: למחצה לשליש ולרביע. הכל כמנהג המדינה יטיל מים אם מחמה מחמה אם שליש שליש: מתני' ולא יפחות את השער. למכור זול מפני שמרגיל לבא אצלו ומקפח מזונות חבירו: זכור לטוב. שמתוך כך אורזי פירות מוכרין זול: גרסין. פולין גרוסות זריחיס אחת לשמים: לא יבור. את הפסולת לפי שמתוך שנראות יפות הוא מעלה על דמיהם הרבה מדמי הפסולת שנטל מהם: וחכמים מתיירן. טעמא מפרש זגמרא: ומודים שלא יבור מעל פי המגורה. למעלה להראות יפות ואת הפסולת שנתכוון לא זכיר: לפי שאינו אלא כגונב את העין. זכרירה זו: ואין מפרכסין. מפ' זגמרא: לא אם האדם. עבד כעניי העומד לימכר: גב' שיסקי. פרוי"ש: מאי טעמא. נקט זכור לטוב ואין לישן זכרה: משום

לעני רש"י
פרו"ש. שופים.